

Σε μία χρονική περίοδο κατά την οποία το θέμα της επιστροφής των Μαρμάρων του Παρθενώνα στη χώρα μας, έχει αγγίξει και τη βρετανική κοινή γνώμη, η οποία πλέον υποστηρίζει τον επαναπατρισμό των πολιτισμικών αυτών θησαυρών στον τόπο τους, η Θεσσαλονίκη και το Τελλόγλειο Ίδρυμα Τεχνών, φιλοξενούν μέχρι τις 8 Φεβρουαρίου την έκθεση «Το Νέο Μουσείο της Ακρόπολης: Η αρχιτεκτονική και οι συλλογές του».

Στην έκθεση, που οργάνωσαν το Τελλόγλειο και ο Οργανισμός Ανέγερσης Νέου Μουσείου Ακροπόλεως, παρουσιάζονται τέσσερα προγράμματα όπως και σχέδια του νέου μουσείου της Ακρόπολης, το οποίο κατασκευάζεται σύμφωνα με τη μελέτη του Ελβετού αρχιτέκτονα **Bernard Tschumi** και του Έλληνα συναδέλφου του **Μιχάλη Φωτιάδη**.

Η δεύτερη ενότητα εκθεμάτων περιλαμβάνει 20 πρωτότυπα έργα από Ακρόπολη, γλυπτά, χάλκινα και αγγεία. Για πρώτη φορά εκτίθενται στη Θεσσαλονίκη: Μία αρχαϊκή κόρη, γλυπτό του 6ου αι. π.Χ., μία από τις κόρες που είχαν αφιερωθεί στο Ιερό της Αθηνάς. Ένα γλυπτό από τη ζωφόρο του Ερεχθείου. Μία λουτροφόρος από το ιερό της Νύμφης (περί το 450 π.Χ.). Ένα μελανόμορφο πινάκιο του ζωγράφου Λυδού (550- 540 π.Χ.), το πορτραίτο του στρατηγού Μιλτιάδη (2ος αι. μ.Χ), όπως και το μαρμάρινο πορτραίτο του Μεγάλου Αλεξάνδρου, έργο του Λεωχάρη (γύρω στο 330 π.Χ.).

Τα ζητήματα που έπρεπε να αντιμετωπίσει η αρχιτεκτονική μελέτη για ένα μουσείο, που θα φιλοξενούσε μοναδικά έργα τέχνης, και το οποίο θα κτιζόταν στην παρυφή του ιστορικού κέντρου της Αθήνας αλλά και στην αρχή μίας πυκνοδομημένης αστικής ζώνης, σχολιάζει ο Ελβετός αρχιτέκτονας **Bernard Tschumi**.

«Πώς να δημιουργηθεί ένα μουσείο για μια μοναδική συλλογή με σημαντικά γλυπτά της κλασικής Ελλάδας και ένα αριστούργημα, τη ζωφόρο του Παρθενώνα;

Πώς να σχεδιαστεί ένα μουσείο σε ένα σύνθετο χώρο που μοιάζει να αιωρείται πάνω από ανασκαφές, με παράλληλο στόχο τη μέγιστη διαφάνεια, που θα επιτυγχάνεται με τεράστιες γυάλινες επιφάνειες, και όλα αυτά μέσα στο θερμό κλίμα μιας σεισμογενούς περιοχής;

Πώς να υλοποιηθεί μια αρχιτεκτονική πρόταση για ένα μείζον μουσείο που βρίσκεται στους πρόποδες του Παρθενώνα, ένα, αδιαμφισβήτητο, από τα πιο σημαντικά μνημεία όλων των εποχών;

Ο χώρος ανέγερσης του Νέου Μουσείου της Ακρόπολης βρίσκεται κάτω ακριβώς από την Ακρόπολη, 300 μέτρα από τον Παρθενώνα. Είναι γεμάτος με αρχαιολογικές ανασκαφές που αποκάλυψαν πολύτιμα ερείπια. Τα ερείπια πρέπει να μείνουν ανέγγιχτα και να αποτελέσουν συγχρόνως ένα από τα αξιοθέατα της επίσκεψης στο Μουσείο. Το εγχείρημα είναι σχεδόν αποθαρρυντικό, δεδομένου ότι η Αθήνα είναι ένας τόπος που δοκιμάζεται συχνά από σεισμούς και τα καινούργια κτήρια στην πόλη υποκινούνται σε αυστηρούς οικοδομικούς περιορισμούς.

Επιπλέον, τα έργα τέχνης που θα εκτεθούν στο Νέο Μουσείο είναι ανεκτίμητα και αναντικατάστατα, που όμως θα τα βλέπουν καθημερινά χιλιάδες επισκέπτες.

Το σχέδιο του Νέου Μουσείου πρέπει να πριμοδοτεί τη χρονολογική αλληλουχία, η οποία θα κορυφώνεται στα περίφημα Μάρμαρα του Παρθενώνα. Ενώ η άμεση οπτική επαφή με τον Παρθενώνα ψηλότερα πρέπει να εξασφαλιστεί, η ευρεία χρησιμοποίηση γυαλιού σε θερμό κλίμα δημιουργεί τεχνικές προκλήσεις. Τέλος, η μισή σχεδόν ζωφόρος βρίσκεται σήμερα στο Βρετανικό Μουσείο, στο Λονδίνο, και η επιστροφή της αποτελεί αντικείμενο σημαντικών πολιτικών αγώνων.

Η αρχιτεκτονική διατύπωση του Μουσείου είχε αρχικά αποφασιστεί να είναι «ήπια» και η διαχείριση της προφανώς δραματικής πολυπλοκότητας της συλλογής και του χώρου να γίνει με απόλυτη απλότητα. Στόχος ήταν η μέγιστη κλασική λιτότητα. Αν η αρχιτεκτονική μπορεί να περιγραφεί ως η υλοποίηση ιδεών, το κτήριο εκφράζει την καθαρότητα μιας εκθεσιακής περιήγησης μέσα από τρία υλικά: μάρμαρο, μπετόν και γυαλί. Παρά τους ασυνήθιστους περιορισμούς που θέτει ο χώρος, το έργο έπρεπε να μοιάζει σαν φυσικό του γέννημα, χωρίς σχεδόν σχεδιασμό: η βάση, μια πιλοτή πάνω από τα αρχαία κατάλοιπα, το μεσαίο τμήμα με τις κύριες αίθουσες έκθεσης και στην κορύφωση του κτηρίου μια γυάλινη επίστεψη με τη ζωφόρο του Παρθενώνα. Στόχος αυτής της συνδυασμένης απλότητας είναι να επικεντρωθούν τα συναισθήματα και ο νους του θεατή στα εκπληκτικά έργα τέχνης.

>> Το έργο

Τρεις έννοιες μετέτρεψαν τους ασυνήθιστους περιορισμούς και τις αντίξοες συνθήκες που συνόδευσαν το Μουσείο σε δημιουργική πρόκληση για την αρχιτεκτονική του, που προσφέρει ένα λιτό και σαφές καλλιτεχνικό πλαίσιο, συνδυασμένο με τη μαθηματική και ιδεολογική καθαρότητα της αρχαίας Ελλάδας.

>> Γαλάζιος ουρανός: Η έννοια του φωτός

Οι συνθήκες που ζωογονούν το Νέο Μουσείο της Ακρόπολης, περισσότερο από κάθε άλλο είδος μουσείου, έχουν ως πυρήνα τους το φυσικό φως. Όπως το φως της ημέρας είναι διαφορετικό στην Αθήνα από ό,τι στο Λονδίνο, το Βερολίνο ή το Μπιλμπάο, έτσι και ο φωτισμός για μια έκθεση γλυπτών διαφέρει από το φωτισμό για μια έκθεση έργων ζωγραφικής ή σχεδίων. Το Μουσείο όχι μόνο έχει ως αφετηρία του μια ειδική συλλογή, αλλά πρέπει κατ' εξοχήν να είναι ένα μουσείο που να φωτίζεται φυσικά, από το περιβάλλον, για την ανάδειξη των γλυπτών του.

>> Άνθρωποι σε κίνηση: Η έννοια της κυκλοφορίας

Η πορεία που ακολουθεί ο επισκέπτης μέσα στο Μουσείο σχηματίζει μια καθαρή, τρισδιάστατη «θηλιά», που συνδυάζει τη διαδρομή στο αρχιτεκτόνημα με την πλούσια εμπειρία του χώρου: εκτείνεται από τις αρχαιολογικές ανασκαφές έως τα Μάρμαρα του Παρθενώνα και πίσω, περνώντας μέσα από μνημεία ρωμαϊκής εποχής.

Η συνεχής ροή της κίνησης θυμίζει διήγηση που εξελίσσεται χρονολογικά, αρχίζοντας από τα πρώιμα ευρήματα από την κλιτύ του Βράχου, συνεχίζοντας με έργα τέχνης από την αρχαϊκή περίοδο έως τα Μάρμαρα του Παρθενώνα και καταλήγοντας στα γλυπτά της αυτοκρατορικής Ρώ-